

**Energetické
služby
–
úspory
energie
se
smluvne
zaručeným
výsledkom**

Energetické služby se smluvně zaručenou úsporou jsou zaměřeny na snižování provozních, především energetických, nákladů ve stávajících budovách. K dosažení úspor (tj. snížení konečné spotřeby energie) se využívají opatření investičního a neinvestičního charakteru pokrývající obvykle oblast výroby, distribuce i konečné spotřeby energie. Nejčastějším řešením je metoda EPC.

Metoda EPC

Metoda EPC (Energy Performance Contracting) je komplexní odborná služba dodávaná na klíč firmou energetických služeb, ESCO (Energy Service Company). Umožňuje snížení energetických nákladů pomocí úsporných opatření (zejména investic technologického charakteru do modernizace energetického hospodářství), která obvykle zákazník postupně splácí až z dosahovaných úspor.

ESCO zajišťuje v případě zájmu zákazníka financování úsporných opatření a poskytuje smluvní záruky, že po dobu trvání smluvního vztahu bude dosaženo minimálně garantovaných úspor energie (resp. provozních nákladů), z nichž budou splaceny veškeré vynaložené náklady (počáteční náklady, investiční náklady, náklady na financování, servisní činnost i energetický management). V případě, že by garantované výše úspor nebylo dosaženo, ESCO doplatí zákazníkovi vzniklý rozdíl. Zároveň ESCO ručí za to, že zákaznickovy náklady na energii nepřevýší v žádném roce platnosti smlouvy výši nákladů před zahájením projektu EPC.

Smlouva EPC se často uzavírá na čtyři až osm let (výjimkou ale nejsou deseti a víceleté smlouvy).

Porovnání EPC s běžným dodavatelským vztahem

Na rozdíl od tradičního dodavatelského vztahu (kdy většinu rizik nese zákazník, proti němuž obvykle stojí řada různých dodavatelů, kteří nejsou odpovědní za celkový výsledek) má ESCO při metodě EPC se zákazníkem zcela totožný zájem: dosáhnout pro něj co nejvyššího výnosu (resp. objemu úspor energie).

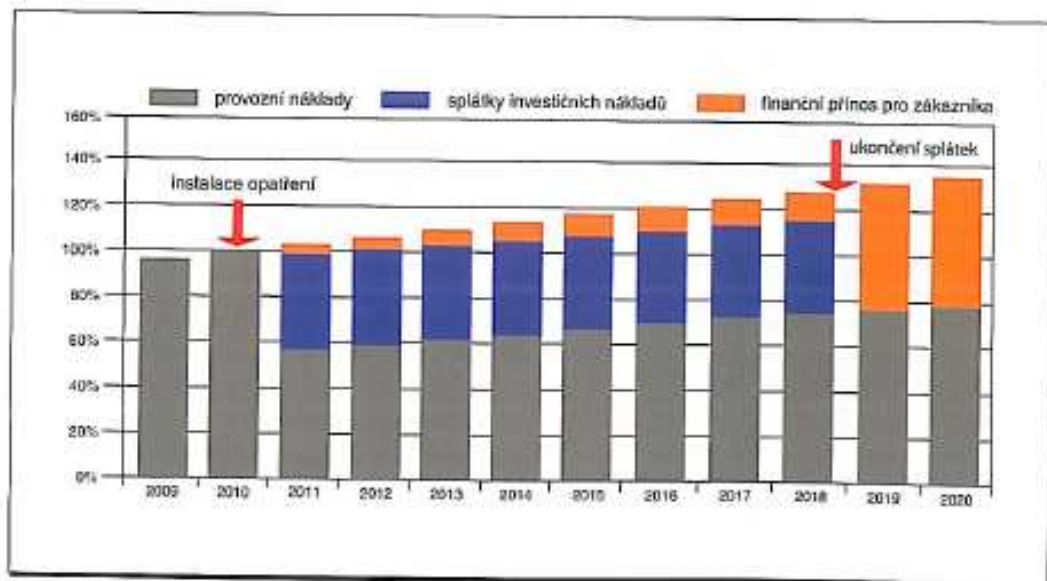
ESCO dostane zapláceno jen za podmínky, že smluvně dohodnutých efektů bude dosaženo. Vystupuje vůči zákazníkovi jako jediný dodavatel a přebírá většinu rizik spojených se zavedením úsporných opatření (např. poskytuje smluvní garance).

Hlavní přednosti EPC

- **dosažení úspor energie bez zatížení veřejných (či soukromých) rozpočtů** - zákazník nepotřebuje finanční prostředky během realizace úsporných opatření;

- smluvní garance minimálních dosažených úspor pokrývajících plně všechny potřebné investice a související náklady;
- smluvní garance maximálně stejně vysokých provozních nákladů souvisejících s energiemi (vč. úsporných opatření a dalších služeb) v porovnání s náklady před realizací projektu EPC;
- zhodnocení vlastního majetku zákazníka prostřednictvím nových moderních technologií - stávají se jeho majetkem ihned po své instalaci;
- energetické služby dodané kompletně „na klíč“ - vůči zákazníkovi vystupuje jeden dodavatel, který ručí za celkový výsledek (dosažení úspor a finanční výsledek) a přebírá většinu rizik;
- ESCO dostane zaplaceno jen tehdy, přinese-li projekt zákazníkovi úspory energie v dohodnuté výši;
- snížení provozních nákladů zákazníka;
- zlepšení ekonomiky energetického provozu zákazníka;
- snížení nároků na obsluhu energetického hospodářství;
- zlepšení kvality pracovního prostředí;
- pracovní příležitosti pro tuzemské dodavatele;
- zlepšení životního prostředí.

Typický průběh provozních nákladů projektu EPC

Opatrení vhodná pro EPC

Metoda EPC je vhodná u projektů, které vykazují dostatečný potenciál energetických úspor potřebných k pokrytí investic s přijatelnou délkou návratnosti. Především se jedná o instalace **moderních technologických zařízení** s vysokou účinností přeměny energie (kotle, zdroje chladu, tepelná čerpadla, kogenerační jednotky, zdroje světla apod.) a **moderních systémů měření a regulace**, které zajišťují ekonomický provoz a optimalizaci řízení výroby, distribuce i spotřeby všech běžných forem energie.

Opatření stavebního charakteru (např. zateplení či výměna oken) mívají výrazně delší dobu návratnosti (ve srovnání s takto dosažitelnými úsporami energie) a v EPC jsou spíše opatřeními mimořádnými či doplňkovými.

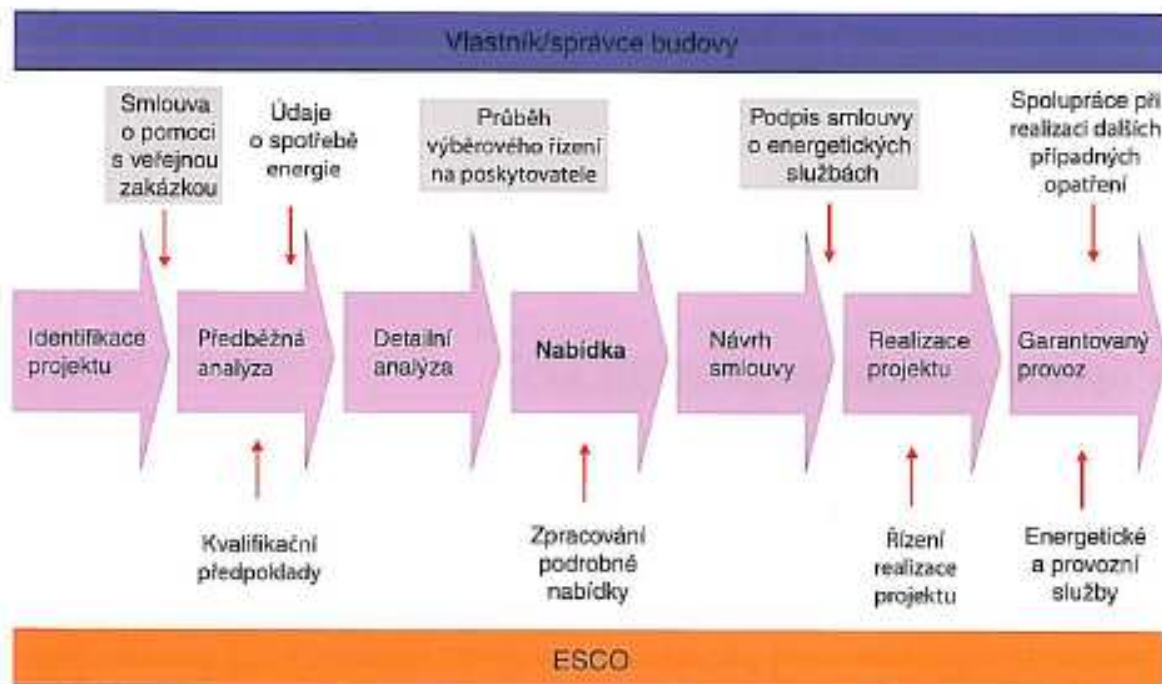
Příprava a realizace projektu EPC

Pomocí **bezplatné a nezávazné vstupní analýzy** zjistí ESCO nebo odborná poradenská firma, zda je metoda EPC pro zajištění úspor v daném objektu vhodná. Jaká opatření na dosažení úspor budou potřebná, kolik lze přibližně ušetřit energie a nákladů a jaká zhruba bude výše potřebných investičních prostředků.

Na základě těchto informací zákazník rozhodne o **pokračování spolupráce**: uzavření Smlouvy o energetických službách se zaručeným výsledkem, v případě zákonné či jiné povinnosti o přípravě výběrového řízení na veřejnou zakázku, anebo zvolí jiné řešení.

Přípravu a průběh výběrového řízení na EPC obvykle provádí - vzhledem k jeho složitosti, nutnosti připravit řadu technických a ostatních podkladů, vhodných postupů a hodnotících kritérií - odborná poradenská firma, která má v přípravě výběrových řízení v oblasti úspor energie dostatečné zkušenosti.

Jednotlivé fáze projektu EPC

Po uzavření Smlouvy o energetických službách se zaručeným výsledkem je zahájena příprava a následná instalace navržených energeticky úsporných opatření. Poté je provedeno zaškolení personálu, který zajišťuje provoz zařízení, a nové technologie jsou předány zákazníkovi (stávají se jeho majetkem).

Následuje období smluvně zaručených úspor, během něhož ESCO zajišťuje energetický management (pravidelně vyhodnocuje spotřebu energie a dosahované úspory, koriguje spotřebu energie v závislosti na vnějších podmínkách a poskytuje další servisní činnosti, případně předkládá návrhy na další optimalizaci provozu energetického systému).

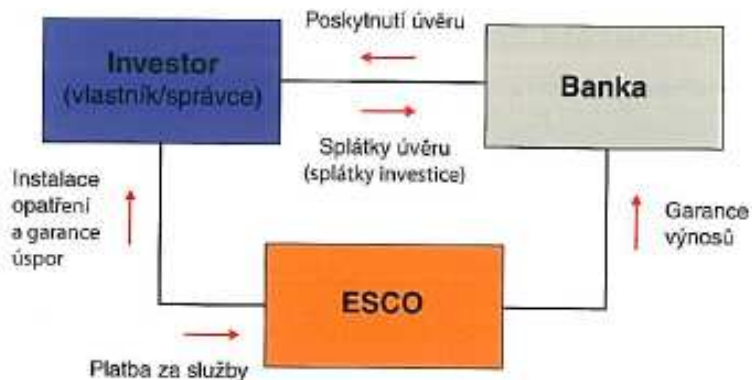
Formy financování projektu EPC

Při metodě EPC zákazník nepotřebuje finanční prostředky během samotné realizace (instalace) energeticky úsporných opatření. Zákazník splácí tyto a ostatní související náklady až následně z dosahovaných úspor. Přitom ESCO smluvně ručí zákazníkovi za dosažení stanovené výše úspor (která pokryje všechny náklady související s energiemi) a za to, že náklady zákazníka na energie nepřevyší v žádném roce platnosti smlouvy náklady před zahájením projektu EPC.

V některých případech zákazník využívá kombinovaného financování projektu - nejen prostřednictvím úspor, ale také s pomocí některého dotačního programu či z vlastních zdrojů. Tak mohou být mj. provedena i opatření s delší dobou návratnosti, o která má klient zájem, ale jež by nebylo možné splatit pomocí EPC v ekonomicky přijatelné lhůtě. Pokud zákazník může získat finanční zdroje za výhodnějších podmínek, ESCO mu poskytne **garance za smluvně sjednaný objem úspor**.

Na přiložených diagramech jsou schémata zajištění financování projektu EPC (model zajištění všech služeb prostřednictvím ESCO je nejčastější).

Energetický kontraktning

EC (Energy Contracting) představuje dlouhodobý pronájem energetických zdrojů, jehož hlavním cílem je **spolehlivé zajištění dodávky energie** (tepla, chladu, elektřiny apod.) **zákazníkovi v předem sjednaném množství a za sjednanou cenu**. Poskytovatel, firma energetických služeb ESCO, přebírá komplexní odpovědnost za provoz energetického hospodářství zákazníka (zajištění všech zákonných povinností provozovatele energetického hospodářství, např. revizi kotlů, hořáků, tlakových nádob, odborných prohlídek, výkaznictví, běžné údržby, oprav a veškeré provozní agendy).

Smlouvu na EC uzavírá vlastník či správce objektu s ESCO na dobu určitou či neurčitou. Její součástí může být jednorázová či postupná modernizace energetické soustavy. Investiční prostředky na tuto modernizaci obvykle zajišťuje ESCO a zákazník je splácí postupně v ceně za dodávku energie.

Rozdíly mezi EPC a EC

Nejvýznamnějšími rozdíly mezi energetickými službami poskytovanými metodou EPC a EC jsou:

- EC na rozdíl od EPC neobsahuje garance za úspory energie a provozních nákladů;
- hlavním cílem EC je dodávka smluvního množství energie a zajištění potřebného komfortu v objektu, hlavním cílem EPC je maximalizace úspor při zachování potřebného komfortu v objektu;
- zařízení instalované v objektech pomocí EC přechází do majetku klienta obvykle až na konci smluvního vztahu (po plném splacení v ceně energie), zařízení instalované v objektech metodou EPC přechází do majetku klienta ihned po dokončení výstavby úsporných opatření;
- při EC je vždy uzavírána smlouva o pronájmu příslušného energetického zařízení a její součástí je jeho provozování, při metodě EPC většinou součástí smluvního vztahu provozování ani pronájem zařízení není.

Výhody metody EC

- ESCO přebírá komplexní odpovědnost za provoz energetického hospodářství se vším co s ním souvisí – energetické služby zákazníkovi dodává komplexně „na klíč“;
- spolehlivé zajištění dodávky energie za sjednanou cenu a ve sjednaném množství;
- zákazník nepotřebuje investiční prostředky během realizace modernizace energetické soustavy (zajišťuje je ESCO a jsou spláceny zákazníkem postupně v cenách energie);
- snížení provozních nákladů;
- zlepšení ekonomiky energetického provozu;
- pracovní příležitosti pro tuzemské dodavatele;
- zlepšení životního prostředí.